

April 1632 toch het land te ruimen wegens het al te dreigend vonnis van 1619 en de al te vijandige houding der overheden. Het is in dit paar Hollandsche maanden, dat Mierevelt de bekende portretten schildert van zijn frisch en open Hollandsch gezicht.

Nog ééns slechts ziet hij, voor enkele dagen maar, het vaderland terug: eind April en begin Mei 1645. Nu is hij een man van gansch andere positie: in de zestig, tot vóór eenige weken ambassadeur — sedert lang — van het machtige Zweden aan het machtige Fransche hof; in Rotterdam toegejuicht op straat, in Amsterdam geëerd door burgemeesteren. Doch ook nu weer leert hem de houding der staten, dat Holland voor hem geen veilig oord kan zijn; als hij straks door Zweden wordt ontslagen, is hij wederom een zwerveling op aarde, zonder blijvende stad.

Eén in Holland heeft hem, die meer dan twintig jaar lang, aangehangen met al den gloed van zijn onbaatzuchtig hart: de vriend der ballingen, Vondel. Hoe zou de man, dien Adam in Ballingschap, Joseph in Ballingschap, David in Ballingschap, Gijsbrecht in Ballingschap ontroerd hebben, voor den levenden Grotius in ballingschap ongevoelig zijn gebleven? Dat hij de Gijsbrecht aan hem opdraagt, het stuk van ballingschap aan den balling, is maar zijn kleinste geschenk aan De Groot geweest.

Ook na dit laatste vertrek uit Holland verlaat de onspoed Grotius niet. Het werk, waar sinds jaren zijn hart aan hangt (hoe ver staat ook dit weer van ons af!), een Grieksche anthologie met vertaling in Latijnsche verzen, van dat werk ziet hij niets in druk: eerst in 1797 gelukt het aan trouwe piëteit, het te doen verschijnen. Hij sterft in Augustus 1645 op een toevallige plek, als een verlaten passant. Daarginds wordt om zijn ingewand gekeft en gekeven. Zijn lijk, in September op doorreis naar Delft aangevoerd te Rotterdam, moet door den rector der Erasmiaansche school van den schipper worden vrijgekocht. Het mooie praalgraf, dat Rombout Verhulst voor hem ontwerpt (gebrekking afgebeeld bij Van Cattenburgh), blijft hem onthouden; paseen eeuw later krijgt hij een middelmatig grafteeken, bedacht door een Delftsche celebritéit, dien niemand kent. De straten, die in de negentiende eeuw alle steden van Nederland om strijd naar hem doopen, zijn deels leelijk, deels uitermate leelijk — onze stad weet daarvan mee te praten —, en nergens van hoogen rang. Maar hij ligt dan toch